

Konu: Ruhsal İnsan

Yazı: 11

C. Castaneda ve Bilge Savaşçı

Doç. Dr. Haluk Berkmen

Carlos Castaneda 1925 yılında Peru'da doğmuş ve 1998 yılında California'da ölmüştür. 1959'da ABD vatandaşlığına geçmiştir. California'da Antropoloji okumuş ve doktora konusu olarak kendisinden Meksika'daki Yaki kızılderililerini inceleyip tez yazması istenmişti. Bu amaçla Meksika'ya giden Castaneda don Juan Matus adını verdiği bir yaşlı yerli ile tanışır. Don Juan ile ilk tanışması 1961 yılında olur. Ondandan sonra 4 yıl boyunca her yaz Meksika'ya gider. İlk kitabını da 1968 yılında yayınlar. Benim Castaneda'nın ilk kitabını orijinal olarak İngilizcesinden okumam 1971 yılıdır. O derece etkilendim ki her çıkan kitabını okudum, hem de defalarca altını çizerek.

Carlos Castaneda, Don Juan'ın peşinde, yaşamının otuz yılını eski çağlarda Meksika'da yaşamış olan şamanların dünyasını incelemeye adanmış. Onları inceler ve yaşadığı deneyimlere ilişkin 12 kitap yazar. Hocası ve koruyucusu olan **Don Juan** aslında bir büyücü, bir **Bruho** veya kendine verdiği sıfatla bir **Bilge Savaşçı**dır.

"Bilge savaşçı" ne demektir? Bunu don Juan şöyle tarif eder:

"Bilge Savaşçı, mistik bilgiler elde etmek için yola çıkan insandır. Bu bilgilere ulaşmak için savaşa gider gibi hazırlanmak gerekir. Korkusuz olmak, saygılı olmak ve sarsılmaz bir iman sahibi olmak gerekir".

Burada "**imanlı olmak**" derken belli bir tanrıya imanı kast etmiyor. Mistik ve beş duyunun ötesinde bir gerçekliğin var olduğuna iman etmek gerektiğini kast ediyor. Bu imanla yola çıkmayan kişi sürekli tereddüt eder, ayağı sürçer ve sonunda yenilip mistik bilgelere ulaşmaktan vazgeçer.

Eğer bu imanına rağmen başarısızlığa uğrarsa sadece bir savaş kaybetmiş olur ve kusursuz davranmış olmasından dolayı pişmanlık veya üzüntü duymaz. Sarsılmaz imanı sayesinde yoluna devam eder. Don Juan için kusursuz davranış son derece önemlidir. Her atılan adımın ve her söylenen sözün kusursuz olmasını ister. Çünkü mistik dünya gizemlerle doludur ve bilinmeyen tehlikeler her adımda insanı bekler. Bu yolda her an ölümlerle burun buruna gelinebilir. Bu bakımdan bu yolda korkuya yer yoktur. Savaşçının asıl düşmanı kendi korkusudur.

Eğer bir insan bu yolda korkuya yenilir ve kaçarsa asla bilgiye ulaşamayacaktır. Asla bilge bir kişi olamayacaktır. Çünkü bilgi ortada olan, herkese açık, paylaşılan bir bilgi değildir. Onu elde etmek için şahsi bir savaş vermek gerekir. Bazı durumlar çok korkutucu olabilir, ama buna rağmen sarsılmaz imanı sayesinde yoluna devam etmelidir.

Korkusu savaşçının zaafıdır. Korkusunu yenen savaşçı ise güçlenir. Korkuyu her yenisinde gücü artar. Don Juan için büyücülük bir güç gösterisidir. Fakat bu güç, maddi bir güç olmaktan çok zihin ve bilinç gücüdür. Büyücü sözünü büyü yapan bir kişi olarak kast etmiyor. Onun için büyücü mistik dünyada güçlü olan ve o dünyanın bilgisini içselleştiren kişidir. Bu bakımdan mistik bilgi öğretilmez. Ancak kişisel olarak tecrübe edilip, yaşanır. Yaşanınca bilgi içselleşir. Ama bilinçaltına yerleşir. Çünkü o bilgi alternatif ve farklı bir gerçekliğin bilgisidir. Dolayısıyla, savaşçının şuuraltındaki bilgiyi şura çıkarması, yani hatırlaması gerekir. Bu da ayrı bir gayret, bir ceht gerektirir.

Bilge Savaşçı, bilgiyi eylem yaparak öğrenir. Okuyarak veya dinleyerek öğrenmez. Eylemi planlayarak yaşamaz, eylemden sonra ne olacağını düşünerek de yaşamaz. Savaşçı bilge kişi anda yaşar ve her anın değerini tam olarak verir. Bilge Savaşçı bir **"gönül yolcusudur"**. Bilgiyi üstün olmak ve önemsenmek için, ego tatmini için aramaz. Gönülüne mutluluk verdiği için ve görmesini sağladığı için onu arar ve içselleştirir. Bilir ki seçeceği yeni bir deneyimin diğer herhangi bir deneyimden farkı yoktur. Onun için tek ölçüt deneyimin bir **gönül yolu** olmasıdır. Eğer gittiği yol gönül yolu değilse o yolu tereddüt etmeden terk etmesini bilir.

Don Juan öğretisinde **"görmek"** kavramı veya eylemi merkezi bir yer tutar. Bilge Savaşçının en büyük özelliği görebilme yetisine sahip oluşudur. Yani bilgisi zihinsel değil ruhsaldır. O hakikati görür, herkesin paylaştığı ortak gerçeklere sadece güler. Onun aradığı bilgi hakikat bilgisidir.

Hakikat bilgisinde hiçbir şeyin diğer hiçbir şeyden daha önemli olmadığı vardır. **Her şey hem çok önemsizdir hem de çok önemlidir** (Hem-hem mantığı). Don Juan diyor ki:

"Bilge savaşçılar farkındalıklarını arttırmaya uğraşırlar. Kendilerine verdikleri önem tümüyle yok olunca en yüksek farkındalık düzeyine ulaşırlar. Kendilerinde savunacak hiçbir şey kalmayınca herşey olurlar". (İçten gelen Ateş).

Bu mantık yaklaşımı genelde insanların kullandıkları mantıktan farklıdır. Bu bakımdan Don Juan kendini diğer insanlara göre deli olarak görür. Bunu bilir ve bu deliliğini kontrol eder. Yaşamı **"kontrol altında tutulan bir delilik"** yaşamıdır. Çünkü onun bilgisi diğer insanların ulaşamadığı mistik bir tecrübeden ortaya çıkmaktadır.

Bilge Savaşçının ne ailesi, ne vatani ne adı, hatta ne de gururu vardır. O hiçbir şeye bağlanmaz. Diğer insanları ne küçümser ne de önemser. Gerçek kimliğini ortaya koysa ona derhal deli damgasını vuracaklarını bilir. Aslında diğer insanların deli, kendisinin akıllı ve bilge olduğunu bilir. Bu bakımdan diğer insanların yanında **"kontrollü delilik"** metodunu uygular.

Davranışları hakikat bilgisinden kaynaklansa da sunumu kontrol altındadır. "Esas" hakikattir, ama sunumda ve davranışta topluma ters düşmeyecek şekilde kontrol vardır. Yani "usul" kontrol altındadır. Bilge Savaşçı eylem yapmayı seçer ve kontrollü deliliği sayesinde eylemleri önemli miş gibi davranır. Fakat aslında hiç de önemli olmadıklarını bilir. Bu bakımdan eylemini tamamladığında huzur içinde çekilir ve eyleminden dolayı ne gurur duyar ne de üzüntü veya pişmanlık çeker.

Don Juan Carlos Castaneda'ya şöyle der:

"Davranışlarının önemine inanıyorsun. Aslında hiç de önemli değildirler. Ama, hiçbir şey önemli değilse benim neden ölmeyi değil de yaşamayı seçtiğimi soruyorsun. Çünkü yaşam hakkında düşüncelere sahipsin. Aynı şekilde, görmek hakkında da belli düşüncelerin var. Fakat, görmek eylemi düşünce ile tanımlanamaz. Sana tanımlamamı istiyorsun. Aynı şekilde kontrollü deliliği de tanımlamamı istiyorsun. Sana tek diyebileceğim. Kontrollü delilik ile görmek yetisi ilişkilidir. İkisini de açıklamaya düşünce yetmez."
(Kartal'ın Armağanı)

Bilge Savaşçı en basit hareketlerinin bile sorumluluğunu yüklenir. Sabırla bekler ve neyi beklediğini bilir. İnsanları mutsuz eden onların geçici istekleri olduğunu bilir. Çünkü geçici isteklerin sonu yoktur, biri elde edildiğinde derhal yeni bir istek yerine geçer. Geçici isteklerler, hazlar ve dünya nimetleri Bilge Savaşçı için hiçbir önem taşımaz. Bu bakımdan hiçbir beklentisi yoktur. Fakat "Hakikat"ten ona ulaşan ufacık bir hediye veya bilgi kırıntısı onun için büyük değer taşır. Hakikat özden kaynaklanır ve kalıcıdır. "Gerçek" ise Ego'dan kaynaklanır ve geçicidir.